

כלי מחקר זה נלקח מתוך **מאגר כלי המחקר** של קרן שלם התומכת במחקר שמטרתו שיפור איכות החיים של אנשים עם מוגבלות והסובבים אותם.

כלי המחקר הינם גרסאות אשר נעשה בהן שימוש על ידי החוקרים עצמם ולכן יתכנו אי התאמות בין פרטי הכלי המקורי לבין הפרטים המתוארים במאגר.

כל המעוניין להשתמש באחד מכלי מחקר מתבקש לפנות לחוקר שערך את המחקר הרלבנטי ולוודא את אישור השימוש בכלי מבחינת זכויות יוצרים.

לקרן שלם אין זכויות על הכלים המוזכרים באתר זה.

ניתוח כלי מחקר

שם כלי המחקר

כלי למדידת אינטראקציה תיווכית OMI

שנה ומחבר

הכלי צמח מגישת ה-MISC של קליין (Klein, 1984, 1996) ומבוסס על עקרונות התיווך שהותאמו לאוכלוסייה עם מוגבלות שכלית (Lifshitz et al., 2010)

מטרת כלי המחקר

לבחון את ההתנהגות התיווכית באינטראקציה (למשל מטפל/ת-ילד).

סוג כלי המחקר

תצפית מובנת על פי קריטריונים

אוכלוסיית היעד

במחקרים השונים יש אוכלוסיות יעד שונות

אופי הדיווח

תצפיתן מדווח

מבנה כלי המחקר

במחקר של לילך חלף ברוך (2025) צולמו אינטראקציות בין צוות רב-מקצועי לפעוטות עם עיכוב התפתחותי. כל מטפלת צולמה פעמיים: שבע דקות בזמן משחק ושבע דקות בזמן ארוחה. ניתוח הצילומים נעשה על ידי סטודנטית לתואר שני (עורכת מחקר זה) וחוקרת אקדמית מומחית במודל MISC, עד להגעה של מהימנות בין שופטים של 85% ומעלה בכל המדדים (מיקוד, ריגוש ומתן משמעות, הרחבה קוגניטיבית, עידוד, וויסות התנהגות). שכיחות הופעתן של התנהגויות שונות המייצגות כל אחד ממדדי התיווך CAB באינטראקציה נמדדה בשיטת ה-OMI (ליפשיץ וצימרמן, 2009; Lifshitz et al., 2010).

סוג סולם המדידה

מדידה מילולית

סוג הפריטים בכלי המחקר

מדידה מילולית

אורך כלי המחקר

כ- 20 קריטריונים/מופעים

תוקף ומהימנות

מקדמי המהימנות: מיקוד- 91, ריגוש ומתן משמעות- 87, הרחבה קוגניטיבית- 84, עידוד- 92, וויסות התנהגות: 87. מהימנות כלל מדדי איכות האינטראקציה יחדיו במחקר הנוכחי נמצאה $\alpha = 0.80$.

רשימת מחקרי קרן שלם אשר עשו שימוש בכלי

1. השפעת ההשתתפות בתכנית התערבות המשלבת אספקטים של תיווך ותרחיש על מיומנויות התקשורת והשפה של ילדים עם תסמונת דאון. 2006. נטע לוין שוורץ. בהנחיית: ד"ר רוזנטל ורדה. אוניברסיטת בר אילן. תואר שני. מק"ט 528
2. אינטראקציה אם-פעוט והתפתחות מיומנויות תקשורת ושפה אצל פעוטות עם תסמונת דאון. 2006. איה ברנס-בלגה. בהנחיית: ד"ר רוזנטל ורדה. אוניברסיטת בר אילן. תואר שני. [מק"ט 547](#)
3. איכות הלמידה המתווכת באינטראקציה בין אחאים בוגרים ואחאים צעירים עם או בלי פיגור שכלי: השפעות תיווך האם ויחסי אחאים. 2009. מנחה: פרופ' צוריאל דוד. אונ' בר-אילן. תואר שלישי. [מק"ט 551](#)
4. אינטראקציה תיווכית בין צוות לחניכים במרכז יום למבוגרים (בעלי פיגור שכלי קשה ועמוק) בשיטת MISC. 2009. ד"ר חפציבה ליפשיץ' וג'ורג' צימרמן. אוניברסיטת בר אילן. [מק"ט 15](#)
5. תרומת סדנה במודל MISC-CAB לאיכות האינטראקציה בין צוות רב-מקצועי לפעוטות עם עיכוב התפתחותי, עמדות הצוותים, אמונותיהם והונום הפסיכולוגי. 2025. לילך חלף ברוך. בהנחיית: פרופ' חפציבה ליפשיץ'. אוניברסיטת בר-אילן. [מק"ט 890-765-2024](#)

לשימוש פנימי – מיקום במאגר כלי המחקר של הקרן

כלי מחקר < היבטים משפחתיים < יחסי משפחה, אחאים וסבים/סבתות < כלי למדידת אינטראקציה תיווכית OMI
כלי מחקר < אפיון ארגונים, צוות ואנשי מקצוע בתחום המש"ה < ידע ותפיסות הצוות בנושאים הנוגעים לטיפול/ליווי אדם עם מש"ה < כלי למדידת אינטראקציה תיווכית OMI

קישורים שימושיים

[למאגר מחקרי הקרן <<](#)

[למאגר כלי המחקר באתר הקרן <<](#)

כלי למדידת אינטראקציה תיווכית

Observing Mediational Interaction (OMI; Klein, 1984, 1996)

הגדרות מדדי תיווך (Lifshitz et al., 2010)

ראשי תיבות של המשתתף: _____
ארבע ספרות אחרונות של ת.ז.: _____
תאריך: _____ מקום התצפית: _____

הוראות כלליות

יש להתייחס להתנהגויות ברורות בלבד.
יש לצפות בקלטת פעם אחת מתחילתה ועד סופה לפני התחלת הקידודים.
הדרישה הבסיסית להגדרת תיווך היא הדדיות מצד המתווך. התנהגות תיווכית שהופיעה ללא הדדיות אינה נספרת.

וויסות התנהגות - ארגון ותכנון - (Regulation) R

וויסות התנהגות כולל: ניתוח המשימה לשלבים (Task analysis) ועבודה על כל חלק בנפרד; הוראת התנהגות; ארגון ותכנון פעולות החניך על ידי הדגמה ו/או על ידי הצעה מילולית להפנמת התנהגות מתכננת.

RT: ניתוח המשימה לשלבים (Task analysis)

RT1 - הוראה מילולית _____ סה"כ _____
RT2 - הדגמה וצפייה לחיקוי _____ סה"כ _____
RT3 - תרגול _____ סה"כ _____
RT4 - הדרכה פיזית _____
RT4a אחיזת כל כף היד _____ סה"כ _____
RT4b אחיזת פרק כף היד _____ סה"כ _____
RT4c אחיזת הזרוע _____ סה"כ _____

RB: הוראת התנהגות

RB1 - ללא הסבר _____ סה"כ _____

RB2- עם הסבר _____ סה"כ _____

RI: מיתון התנהגות אימפולסיבית (עם הסבר) _____ סה"כ _____

כוונה והדדיות- מיקוד- F (Focusing)

פעולה או סידרת פעולות של המתווך שמטרתן להשפיע על תפיסת או התנהגות היחיד בזמן המתאים לו. בא לידי ביטוי בבחירת גירויים, הדגשתם, סדר הצגתם, ארגונם, קיבוצם וסידורם ברצף.

F1- מילולי _____ סה"כ _____

F2- בלתי מילולי _____ סה"כ _____

F3- משולב (מילולי ובלתי מילולי) _____ סה"כ _____

הרחבה קוגניטיבית- E (Expansion)

התנהגויות המכוונות להרחיב את החוויות המיידיות והידע של החניך מעבר לפעולה הביצועית אותה הוא מבצע: מתן הסברים, ציון קשרים בין עצמים, תהליכים, הצגת אנאלוגיות, רצפים, קשרים סיבתיים. קישור החוויות המיידיות - הווה עם חוויות העבר או העתיד.

E1- ברמה נמוכה _____ סה"כ _____

E2- ברמה גבוהה _____ סה"כ _____

מתן משמעות- ריגוש- A (Affecting)

הענקת משמעות ותכלית לכל סוג של פעילות בתפקוד היומיומי ובפעילות הפנאי תוך מתן בחירה.

AM: הענקת משמעות

AM1- מילולי _____ סה"כ _____

AM2- בלתי מילולי _____ סה"כ _____

AM3- משולב (מילולי ובלתי מילולי) _____ סה"כ _____

DM: מתן בחירה _____ סה"כ _____

מתן תחושת יכולת-עידוד- C (Comperence)

התנהגות שמביעה שביעות רצון מהתנהגות החניך, ומעבירה תחושה שפעולתו מוצלחת ומציינת את המרכיבים שהובילו להצלחה.

C1- עם הסבר _____ סה"כ _____

C2- ללא הסבר _____ סה"כ _____